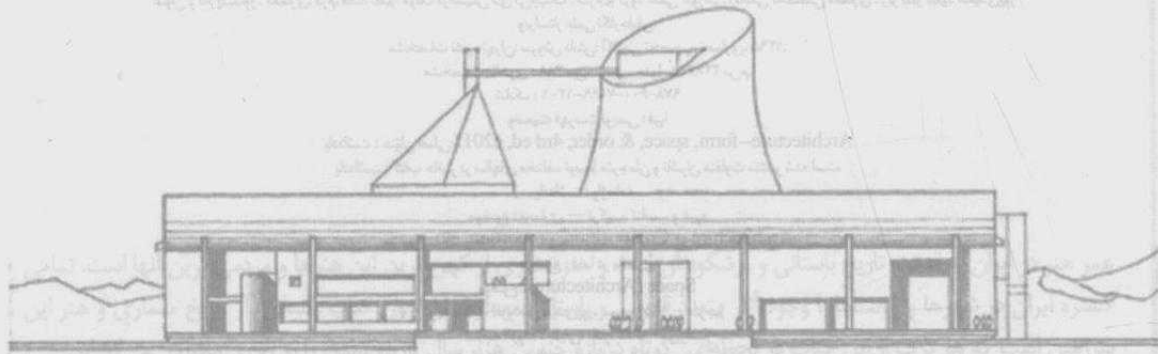

معماری فرم، محتوا و نظم

نوشته: فرانسیس دتی کی چینگ
ترجمه: گروه علمی آکادمی تخصصی معماری

شابک: ۹۶۴-۶۶۰۷-۶۱-۱

www.sokouhbandar.com

www.sokouhbandar.com

این کتاب به صورت فایل PDF در دسترس است و می‌توانید آن را به صورت رایگان از وبسایت www.sokouhbandar.com دریافت کنید.

این کتاب به صورت فایل PDF در دسترس است و می‌توانید آن را به صورت رایگان از وبسایت www.sokouhbandar.com دریافت کنید.

عنوان: معماری، فرم، فضا، نظم

زیر نظر دکتر سعید سعیدی پور

ولف: فرانسویس دی کی چینگ

مترجم: گروه علمی آموزشی آکادمی تخصصی معماری

ویراستار علمی: نگار جلیلی

براساس: منی: مریم حسینی

مصحح: نرگس جلد

طراح هنری و جلاد: امیرامیرا هری نسب

ناشر: سروش دانش

ناشر همکار: آکادمی تخصصی معماری

لیتوگرافی: نرگس جلد

نوبت چاپ: یکم ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۹۹-۱۳-۱

انتشارات
سروش دانش

آکادمی
تخصصی
معماری

www.sorushdaneh.com

www.memarico.com

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ است. هرگونه چاپ، تکثیر و نشر از تمام یا بخشی از مطالب، تصاویر، نکات یا CD همراه آن به هر صورت ممنوع است.

مقدمه ۱

تقدیر و قدردانی ۵

پیش درآمد ۶

فصل یکم - عناصر پایه و

اصلی ۱۱

عناصر پایه

نقطه

عناصر نقطه ای

دو نقطه

خط

عناصر خطی (طولی)

عناصر خطی معرف صفحه

از خط تا صفحه

صفحه

عناصر مرتبط با صفحه

حجم

عناصر حجمی

فصل دوم - فرم ۴۹

فرم

مشخصه‌های فرم

شکل

اشکال اصلی

دایره

مثلث

مربع

سطوح

سطوح منحنی

اجرام (اشکال سه بعدی) اصلی

فرم‌های منظم و غیر منظم

درگردیسفرم

دگردیسی ابعادی

فرم کاهشی

فرم‌های کاهشی و افزایشی

فرم افزایشی

فرم متمرکز

فرم خطی

فرم ستاره ای (شعاعی)

فرم خوشه ای

فرم مشبک (گرید)

تأثیرات فضای منظم و قاعده مند هندسه

پره مربع

تأثیر دورگشته

روش اتصال اجزای فرم

لبه‌ها و گوشه‌ها

گوشه‌ها

شیوه‌ی اتصال سطح

فصل سوم - فرم و فضا ۲۳

فرم و فضا

فرم و فضا: اتحاد تضادها

فرم معرف فضا

اجزا و عناصر افقی معرف فضا

صفحه‌ی کف

صفحه کف برآمده

صفحه کف فرو رفته

صفحه بالاسر (سقف)

اجزای عمومی معرف فضا

اجزای خطی عمود

صفحه عمودی تک

نمای L شکل صفحات

صفحات L شکل

صفحات عمودی موازی

صفحات موازی

صفحات U شکل

چهار صفحه‌بسته

چهار صفحه باز

فضاهای خالی در عناصر معرف فضا

فضاهای خالی در صفحات

فضاهای خالی در گوشه‌ها

فضاهای خالی میان صفحات

ویژگی‌های فضای ساختمانی

میزان محصور سازی

نور

نما و منظره

فصل چهارم - سازمان دهی ۲۲۷

سازماندهی فرم و فضا

روابط فضایی (نسبت فضایی)

فضا در فضا

فضاهای درهم پیچیده و متصل

فضاهای مجاور

فضاهای اتصال یافته با یک فضای مشترک

سازمان‌دهی بندی‌های فضایی

زمانبندی‌های متمرکز

یازمانبندی‌های خطی

سازمان‌دهی شعاعی

سازمان‌دهی شبکه‌ای

سازمان‌دهی شبکه‌ای (مشبک)

فصل پنجم - سیر و مسیر ۲۹۱

سیر کولاسیون: حرکت به سمت هدف

عناصر سیر کولاسیون

رویکرد

ورود

پیکربندی مسیر

روابط مسیر - فضا

فرم فضای سیر کولاسیون

فصل ششم - نسبت و مقیاس ۳۵۱

نسبت و مقیاس

نسبت‌های مصالح (متریال)

نسبت‌های ساختاری

نسبت‌های پیش ساخته

نظام‌های نسبت بندی

نسبت طلایی

خطوط تنظیم کننده

سبک‌های کلاسیک معماری

نظریه‌های رنسانسی

مدولی (قایسی)

کن

آنتروپومتري

مقیاس

مقیاس بصری

مقیاس انسانی

یک قیاس کمی

فصل هفتم - اصول و قواعد ۳۹۹

قواعد نظام دهنده

محور

تقارن

سلسله مراتب (مرتبه بندی)

تراز پایه (پایه)

ریتم

تکرار

دگردیسی

نتیجه گیری

فهرست کتب مرجع انتخابی

فهرست واژگان

ضمیمه ای نام ابنیه

ضمیمه نام طراحان

ضمیمه‌ی مطالب مورد بحث

اولین ویرایش این کتاب هنرجویان معماری را با مفهوم فرم، فضا و قواعد نظم بخشیدن به آنها و محیط، آشنا ساخت. فرم و فضا مفاهیم اصلی و مهم در معماری هستند که دارای اصول خاصی می‌باشند، بعضی از این اصول همیشگی و بعضی دیگر نسبت به زمان تعیین می‌شوند. دومین ویرایش کتاب به نحوه نظم بخشیدن و سازمان دهی محیط، به واسطه فرم و فضا توجه کرده و با اضافه کردن اشکال و یادداشت‌هایی به درک بهتر مفهوم کتاب کمک می‌کند. همچنین به نمونه‌های مختلف و منتخبی از آثار معماری اشاره شده و قسمت‌هایی نیز در رابطه با بازشوها، پله‌ها و مقیاس در نظر گرفته شده و در نهایت با قرارگیری اسارس ساختمان‌ها و طراحان و فرهنگ‌واژگان در انتهای کتاب این فرآیند تکمیل می‌شود. سومین ویرایش این کتاب سعی در نشان دادن چگونگی شکل‌گیری عناصر پایه و اصول طراحی معماری، جدا از مسائل تاریخی دارد و ارائه‌ی مدل‌های تاریخی به جهت نشان دادن ارتباطی فراتر از زمان و فرهنگ می‌باشد.

اگرچه ظاهراً به نظر می‌رسد که ساختارهای ارائه شده متعدد و گاهی بسیار متنوع هستند اما این تعدد عمدی بوده از این جهت که توجه خواننده کتاب فقط به نتایج ظاهری طراحی در زمان‌های مختلف جلب نشود بلکه در پس این تنوع اشکال به یک تمرکز منطقی و دقیق در ترکیب اجزای طراحی درونی و ذاتی این طرح‌ها برسد و با مقایسه طرح‌های مختلف ارائه شده تمایزات حاصل از تفاوت زمان و مکان ساخت آن‌ها را بشناسد. همین‌طور به خوانندگان پیشنهاد می‌شود که از نمونه‌هایی که با آنها روبه‌رو می‌شوند یا به یاد می‌آورند یادداشت برداری کرده چرا که هنگام آشنایی دقیق‌تر با عناصر و قواعد طراحی به درک عمیق‌تری از روابط و مفاهیم می‌رسد.

البته موارد مختلف تصویری که در کتاب آورده شده کامل نبود. عیباً همه بحث‌های مورد اشاره را شامل نمی‌شوند. انتخاب آنها فقط به جهت درک بهتر مفاهیم فرم و فضا است. این ایده از رزها، زمان و مکان گذشته و ذهن را به تفکر وامی‌دارند: چگونه می‌شود آنها را درک، تحلیل و تجربه کرد؟ چگونه می‌شود از آنها در مسائل معماری بهره برد؟ چگونه می‌شود از آنها به عنوان یک کل منسجم برای ایجاد یک ساختار فضایی سودمند و زیاده استفاده کرد؟ در این شیوه ارائه سعی می‌شود که ما بتوانیم با تحقیق و جست‌وجو در آنها تجربه‌های جدید به دست آورده و در حیطه کاری خود یعنی معماری و ادبیات مربوط به آن به فهم و درک بیشتر و تجسم بهتر در طراحی برسیم.

معماری معمولاً پاسخی است به مجموعه شرایط به ذهن رسیده (طراحی) و به حقیقت پیوستن آن (ساخت). این شرایط می‌توانند به‌طور کامل عملکردی بوده و یا همین‌طور می‌توانند به مراتب بازتابی از شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی باشند. در هر حال فرض را بر این می‌گذاریم که شرایط موجود (مسئله) در حد مطلوب نبوده و ما به شرایطی جدید به‌عنوان راه حل نیازمندیم. به همین ترتیب خلق معماری همان فرآیند حل مسئله یا طراحی است.

اصلی‌ترین و اولین مرحله در هر فرآیند طراحی، شناخت وضعیت خاص مسئله و تلاش برای یافتن راه حلی مناسب برای آن می‌باشد. همچنین طراحی آگانه و تلاشی هدف‌دار است به همین دلیل در آغاز طراح باید شرایط موجود مسئله را شناخته و ثبت کند. همچنین اطلاعات مربوطه را گردآوری و آنها را تجزیه و تحلیل کند. این مرحله نقش اساسی در فرآیند طراحی دارد از این جهت که از راه حل به‌طور کامل به نحوه درک مسئله بستگی دارد (پیت هین شاعر و دانشمند دانمارکی موضوع را اینگونه بیان می‌کند: هنر، توانایی حل مسائلی است که قبل از حل شدن قابل تدوین و قاعده‌مند شدن نمی‌باشند. طرح صورت مسئله قسمتی از راه حل است.)

طراحان معمولاً به‌طور غیرارادی راه حل مسائلی را که با آن مواجه می‌شوند از پیش در ذهن خود تجسم می‌کنند. اما عمق و وسعت واژگان طراحی آنها، هم بر درک کامل رتبه مسئله و هم بر چگونگی طرح راه حل توسط آنها تأثیر گذار است. اگر درک طراح از ادبیات طراحی محدود باشد، طبیعتاً از راه حل‌های ممکن نیز محدود خواهد شد.

معماری به مثابه یک هنر، فراتر از جوابی صرفاً عملکردی به الزامات برنامه‌ای یک ساختمان است. در اصل تجلیات پیکره‌ای معماری با فعالیت‌های آدمی هماهنگ است. در هر صورت تعجب و انتظار نباید داشت که به فرم‌ها و فضاها تعیین‌کننده این موضوع با اهمیت است که معماری چگونه می‌تواند به توسعه کوشش‌ها، احضار پاسخ‌ها و منتقل کردن مفاهیم بپردازد. گرچه در این تحقیق بر ایده‌های فرمی و فضایی تأکید شده اما مندرک کردن این اهمیت جنبه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی معماری نیست. فرم و فضا به منزله عناصر هدف، مطرح نمی‌شود بلکه ابزاری برای پاسخگویی به مسئله - در پاسخ به شرایط عملکردی - هدف و زمینه از نظر معماری محسوب می‌شوند.

در مقایسه می‌توان اظهار کرد که انسان اول باید القبا را بداند تا بتواند واژه‌ها را بسازد، قواعد صرف و نحو را فهمیده باشد تا بتواند جمله‌سازی کند و نیز اصول نگارش را فهمیده باشد تا بتواند داستان یا مقاله بنویسد. هنگامی که این مفاهیم به خوبی درک شد شخص می‌تواند مطالب غم‌انگیز بنویسد، باوقار و ادب طالب صلح باشد، مردم را به اغتشاش وادار کند، در مورد نکات بی‌اهمیت تذکر دهد یا در کمال عقلانیت و بینایی سخن بگوید. به همین شکل اقتضا می‌کند که پیش از اقدام به حل مسئله‌ای مهم مانند پیام در معماری، عناصر اصلی فرم و ساخت را بشناسد و کشف کند که در ساختن و زمینه‌سازی برای یک مفهوم طراحی چگونه می‌توان این عناصر را دستکاری و سازماندهی کرد.